

На основу члана 200. став 6. Устава Републике Србије,
Влада, уз супотпис председника Републике, доноси

УРЕДБУ

о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреди за ублажавање последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2

"Службени гласник РС", број 57 од 16. априла 2020.

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Уредба је потврђена Законом о потврђивању уредаба које је Влада уз супотпис председника Републике донела за време ванредног стања, који је поднела Влада ("Службени гласник РС", број 62/2020), који је ступио на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, односно 29. априла 2020. године (види члан 1. Закона - 62/2020-3).

І. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овом уредбом се уређују услови, поступак, висина и начин обезбеђења средстава за издавање гаранција Републике Србије у складу са гарантном шемом дефинисаном овом уредбом, критеријуми, услови и начин одобравања кредита од стране банака, извештавање, као и друга питања од значаја за гарантну шему као меру подршке привреди, ради ублажавања економских последица насталих услед пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, са циљем повећања ликвидности привредних субјеката.

Појмови

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овој уредби имају следећа значења:

- 1) *банка* – има значење утврђено у закону којим се уређују банке;
- 2) *кредит* – одобрен кориснику од стране банке, у складу са уговором закљученим између банке и корисника кредита, који се обезбеђује гаранцијом у складу са условима прописаним овом уредбом;
- 3) *зановљен кредит* – је нови кредит одобрен кориснику кредита од стране банке за ликвидност и обртна средства који се обезбеђује гаранцијом у складу са условима прописаним овом уредбом, а којим се врши замена постојећих износа потраживања банке која доспевају или истичу након закључења уговора о гарантовању Републике Србије, Народне банке Србије и банака закљученог у складу са овом уредбом, а који су били уговорени пре дана закључења уговора о гарантовању Републике Србије, Народне банке Србије и банака у складу са овом уредбом и који доспевају најкасније до 31. децембра 2020. године;
- 4) *намена кредита* који се обезбеђује гаранцијом у складу са овом уредбом – је кредити за финансирање ликвидности и обртних средстава;
- 5) *рок кредита* – је период одређен уговором о кредиту закљученим између банке и корисника, а који не може бити дужи од 36 месеци од дана пуштања кредита у течај, укључујући и грејс период у трајању од девет до 12 месеци;
- 6) *дан пуштања кредита у течај* – је најкасније 30 дана од дана одобрења кредита за нове кредите, односно шест месеци од дана одобрења кредита за зановљене кредите, а најкасније до 31. јануара 2021. године;
- 7) *максимални износ кредита* – је износ који је једнак мањем од два износа:
 - четвртина, односно 25% прихода корисника кредита из 2019. године према финансијским извештајима које је корисник кредита доставио Агенцији за привредне регистре за статистичке сврхе за ту годину или
 - износ од 3.000.000 евра (словима: три милиона евра и 00/100) – за кредите одобрене у еврима, односно износу једнаком динарској противвредности износа од 3.000.000 евра прерачунато по средњем курсу Народне банке Србије важећем на дан закључења уговора о кредиту – за кредите одобрене у динарима;
- 8) *валута кредита* – је динар (РСД) или евро (ЕУР);

9) *гарантна шема* – представља меру подршке привреди путем портфолио гаранција за ублажавање последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 у поступку и на начин дефинисан овом уредбом;

10) *гаранција* – је портфолио, односно скуп појединачних гаранција Републике Србије, која је безусловна, платива на први позив и издата у корист банака као обезбеђење портфолија банака по кредитима корисника;

11) *осигурани портфолио* – означава у било ком релевантном тренутку укупан уговорени износ главнице кредита покривен гаранцијом Републике Србије, с тим да осигурани портфолио не може ни под којим околностима прекорачити максимални износ гаранције Републике Србије;

12) *појединачна гаранција* – је гаранција која се издаје по портфолију сваке појединачне банке издата по осигураном портфолију сваке појединачне банке.

II. УСЛОВИ, ПОСТУПАК, ВИСИНА И ОБЕЗБЕЂЕЊЕ СРЕДСТАВА ЗА ИЗДАВАЊЕ ГАРАНЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 3.

Република Србија преузима обавезу да као гарант измири потраживања банака настала по основу одобрених кредита од стране банака за финансирање ликвидности и обртних средстава за кредитирање привреде са циљем ублажавања негативних економских и финансијских последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, а у складу са овом уредбом и уговором о гарантовању који ће се закључити између Републике Србије, Народне банке Србије и банака у складу са овом уредбом.

Гаранција из става 1. овог члана издаје се у корист банака.

Гаранција из става 1. овог члана издаје се као безусловна, без права на приговор и наплата на први позив.

Максимални износ гаранције из става 1. овог члана на нивоу осигураног портфолија износи 480.000.000 евра (словима: четири стотине осамдесет милиона евра и 00/100).

Република Србија се обавезује да ће обезбедити у буџету за одговарајућу фискалну годину средства неопходна за извршавање обавеза преузетих по основу гаранције из става 1. овог члана.

По портфолију сваке појединачне банке ће се издати појединачна гаранција (у даљем тексту: Појединачна гаранција). Појединачном гаранцијом сматра се уговор из става 1. овог члана потписан са сваком појединачном банком, а тренутак потписивања уговора сматра се тренутком издавања Појединачне гаранције.

Максимални дозвољени износ Појединачне гаранције по банкама по гарантној шеми из става 4. овог члана се обрачунава у било ком релевантном тренутку као производ осигураног портфолија појединачне банке, стопе покрића (80%) и стопе максималне гаранције (30%).

Почетком отплате кредита Појединачна гаранција се сукцесивно и аутоматски умањује сразмерно умањењу износа главница обезбеђеног портфолија.

Износ по Појединачној гаранцији није обновљив.

Право на издавање Појединачне гаранције из гарантне шеме и укупан износ кредита обезбеђених гаранцијом Републике Србије по гарантној шеми

Члан 4.

Право на издавање Појединачне гаранције из члана 3. ове уредбе имају банке за портфолио који садржи кредите за које се у складу са чланом 7. ове уредбе могу издати гаранције.

Банке могу да за реализацију кредита пласирају износ до 2.000.000.000 евра (словима: две милијарде евра и 00/100).

Лица која не могу бити корисници кредита обезбеђеног гаранцијом из гарантне шеме

Члан 5.

Лица која не могу бити корисници кредита обезбеђеног гаранцијом из гарантне шеме су:

1) лица која су на дан 31. децембар 2019. године била у тешкоћама и лица која су у статусу неизмирења обавеза према регулативи Народне банке Србије на дан 29. фебруар 2020. године;

2) лица која имају доспеле а неизмирене обавезе по основу пореза у Републици Србији;

3) лица у којима Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе има учешће у власништву преко 50%;

4) корисници чија су дуговања била у статусу неизмирења обавеза или према којима је банка предузела мере реструктурирања у периоду од 12 месеци пре 29. фебруара 2020. године, а у складу са дефиницијом статуса неизмирења обавеза према регулативи Народне банке Србије, односно реструктурираног потраживања према прописима Народне банке Србије којима се уређује класификација билансне активе и ванбилансних ставки банака;

5) привредна друштва над којима се спроводи споразумно финансијско реструктурирање у смислу Закона о споразумном финансијском реструктурирању („Службени гласник РС”, број 89/15), над којима се спроводи поступак у смислу Закона о стечају („Службени гласник РС”, бр. 104/09, 99/11 – др. закон, 71/12 – УС, 83/14, 113/17, 44/18 и 95/18) (претходни стечајни поступак, банкротство, реорганизација) и над којима се спроводи поступак принудне ликвидације у смислу Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18, 95/18 и 91/19);

6) лица које су већ корисници кредита обезбеђеног гарантном шемом у складу са овом уредбом.

Лица која могу бити корисници кредита обезбеђеног гаранцијом из гарантне шеме

Члан 6.

Корисник кредита обезбеђеног гаранцијом из гарантне шеме може бити лице које испуњава критеријуме и услове утврђене овом уредбом, и то:

1) лице са седиштем у Републици Србији укључујући и пољопривредна газдинства, које је регистровано у Агенцији за привредне регистре и класификовано као предузетник, или микро, мало и средње привредно друштво у складу са законом којим се уређује рачуноводство;

2) лице коме је у складу са кредитном политиком банке одобрен нови или занављање постојећег кредита за који Република Србија може гарантовати банци у складу са овом уредбом.

III. НАМЕНА И УСЛОВИ КРЕДИТА ЗА КОЈЕ СЕ МОЖЕ ГАРАНТОВАТИ У СКЛАДУ СА ГАРАНТНОМ ШЕМОМ

Кредити за које Република Србија може гарантовати

Члан 7.

Република Србија у складу са овом уредбом може гарантовати за кредите за финансирање ликвидности и обртних средстава.

Кредити се не могу користити за рефинансирање и превремену отплату недоспелих рата постојећих кредита у портфолију банке.

Кредити се не могу користити за рефинансирање кредита код других банака.

Услови за обезбеђење кредита у складу са гарантном шемом

Члан 8.

Република Србија може издати Појединачну гаранцију као средство обезбеђења за потраживање банке по уговору о кредиту под следећим условима:

1) да је кредит пуштен у течај најкасније до 31. јануара 2021. године;

2) да је рок отплате кредита до 36 месеци од дана пуштања у течај, у који рок је урачунат и грејс-период од девет до 12 месеци од дана пуштања кредита у течај;

3) да је кредит одобрен у динарима (РСД) или еврима (ЕУР);

4) да је начин отплате кредита у месечним ануитетима;

5) да каматну стопу одређује банка у складу са својом кредитном политиком, а у износу не већем од једномесечне стопе BELIBOR увећане за 2.50% (1М BELIBOR + 2.5 п.п.) за кредите одобрене у динарима (РСД);

6) да каматну стопу одређује банка у складу са својом кредитном политиком, у износу не већем од тромесечне стопе EURIBOR увећане за 3.00% (3М EURIBOR + 3.0 п.п.) за кредите одобрене у еврима (ЕУР);

7) да су као инструмент обезбеђења кредита достављене најмање менице корисника и већинског власника корисника, где се под већинским власништвом подразумева директно власништво једнако или веће од 25%;

8) да корисник кредита неће исплаћивати учешће у добити (дивиденде), нити повраћај позајмице оснивача у првих годину дана након закључења уговора о кредиту;

9) да корисник кредита неће вршити током трајања грејс-периода по кредиту превремену отплату постојећих кредита са истом наменом код било које друге банке, а који нису укључени у осигурани портфолио.

Под условима из става 1. овог члана уговор о кредиту мора бити закључен најкасније до 31. децембра 2020. године.

Под условима из става 1. овог члана уговор о кредиту мора бити пуштен у течај најкасније до 31. јануара 2021. године.

Рок отплате кредита који може бити обезбеђен у складу са гарантном шемом

Члан 9.

Рок отплате кредита је до 36 месеци од дана пуштања кредита у течај, у који је урачунат и грејс-период од девет до 12 месеци од дана пуштања кредита у течај.

IV. АЛОКАЦИЈА СРЕДСТАВА ГАРАНТЕ ШЕМЕ ПО БАНКАМА, ВРСТАМА И ИЗНОСИМА КРЕДИТА КОЈИ МОГУ БИТИ ОБЕЗБЕЂЕНИ ГАРАНЦИЈОМ У СКЛАДУ СА ГАРАНТНОМ ШЕМОМ

Члан 10.

Република Србија, у складу са овом уредбом, може гарантовати за кредите за финансирање ликвидности и обртних средстава:

- 1) за нове кредите, у износу не мањем од 50% од укупног износа кредита на који се односи гарантна шема;
- 2) за занављање кредита код којих потраживања доспевају у периоду након 29. фебруара 2020. године, а не касније од 31. децембра 2020. године, у износу не већем од 50% од укупног износа кредита на који се односи гарантна шема.

Алокација средстава по банкама се врши на следећи начин:

1) износ до 50% од укупног износа кредита на који се односи гарантна шема, до 1.000.000.000 евра (словима: једна милијарда евра и 00/100) биће додељен банкама сразмерно тржишном учешћу банака (за кредите у сегменту микро, малих и средњих привредних друштава и предузетника) на дан 29. фебруар 2020. године, за које потребе ће се користити званични подаци Народне банке Србије;

2) након што банка достигне 90% искоришћености максималног осигураног портфолија, банка може конкурисати за повећање максималног осигураног портфолија из преосталог износа средстава из гарантне шеме под сходним условима за повећање максималног осигураног портфолија неограничен број пута, с тим да сваки појединачни захтев не може бити мањи од 5.000.000 евра (словима: пет милиона евра и 00/100), нити већи од 25.000.000 евра (словима: двадесетпет милиона евра и 00/100).

Износ Појединачне гаранције из става 2. тачка 1) овог члана биће дефинисан уговором из члана 12. ове уредбе.

Анексом уговора из члана 12. ове уредбе дефинисаће се коначни износ сваке Појединачне гаранције, а у складу са ставом 2. тачка 2) овог члана.

Услов за закључивање анекса уговора из става 4. овог члана је да банка достави Министарству финансија извештај о укупном износу осигураног портфолија најкасније до 15. јануара 2021. године.

V. ПОСТУПАК УКЉУЧИВАЊА И ИСКЉУЧИВАЊА У ОСИГУРАНИ ПОРТФОЛИО

Члан 11.

Поступак укључивања и искључивања у осигурани портфолио ближе се уређују уговором о гарантовању који у складу са овом уредбом закључују Република Србија, Народна банка Србије и банке.

VI. УГОВОР О ИЗДАВАЊУ ПОЈЕДИНАЧНЕ ГАРАНЦИЈЕ

Члан 12.

Република Србија, Народна банка Србије и банке закључују, у складу са овом уредбом, појединачни уговор о гаранцији Републике Србије за кредитирање привреде са циљем ублажавања негативних последица услед пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, односно анекс уговора за кредите алоцираних у складу са чланом 10. став 2. тачка 2) ове уредбе.

У име Републике Србије уговор из става 1. овог члана закључује Влада.

Уговор из става 1. овог члана нарочито садржи ближе прецизирање: услова под којима кредити могу бити обезбеђени гаранцијом у складу са гарантном шемом утврђеном овом уредбом у погледу критеријума подобности корисника и критеријума подобности кредита; поступка одобравања и уговарања кредита који могу бити обезбеђени гаранцијом у складу са гарантном шемом утврђеном овом уредбом; механизма за повећање, односно смањење осигураног портфолија; механизма укључивања и искључивања кредита из осигураног портфолија; рока издавања гаранције у корист банке; услова и поступка за подношење захтева за плаћање по гаранцији издатој од стране Републике Србије у складу са овом уредбом; рока важења гаранције; извештавања; наплате, као и друга питања од значаја.

Закључењем уговора, односно анекса уговора из става 1. овог члана сматра се да је Република Србија издала Појединачну гаранцију.

Анекс појединачног уговора из става 1. овог члана, Република Србија ће, по добијању комплетне документације закључити најкасније до 31. јануара 2021. године.

Народна банка Србије није гарант и не може имати никаквих обавеза по основу потраживања банака у складу овом уредбом и уговором о гаранцији из става 1. овог члана.

VII. КОНТРОЛА РЕАЛИЗАЦИЈЕ УРЕДБЕ

Извештаји које подноси банка

Члан 13.

Банка је дужна да извештава Министарство финансија и Народну банку Србије о реализацији гарантне шеме из ове уредбе.

Министарство финансија размењује податке са Народном банком Србије о контроли реализације ове уредбе.

Ближи садржај и рокови за подношење извештаја из става 1. овог члана уређују се уговором из члана 12. ове уредбе.

Контролу реализације ове уредбе врши Министарство финансија, уз стручно-техничку подршку Агенције за осигурање и финансирање извоза Републике Србије а.д. Ужице.

VIII. НАДЗОР

Надзор над применом ове уредбе

Члан 14.

Надзор над применом одредаба ове уредбе врши Министарство финансија.

Ступање на снагу

Члан 15.

Ова уредба ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 број 110-3236/2020

У Београду, 16. априла 2020. године

Влада

Председник Републике,

Александар Вучић, с.р.

Председник Владе,

Ана Брнабић, с.р.